

KÚRIA

Bfv.II.708/2012/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. február hó 28. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt Fk. terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt meghatalmazott védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Debreceni Városi Bíróság, mint fiataalkorúak bírósága 29.Fk.722/2007/43. számú ítéletét, illetőleg a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 18.Fkf.831/2010/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Debreceni Városi Bíróság, mint fiataalkorúak bírósága a 2010. augusztus 30. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 39.Fk.722/2007/43. számú ítéletében fk. terhelt bűnösségét közúti baleset gondatlan okozásának vétségében (Btk.187.§ (1) bek.) állapította meg, amiért őt 180 napi tétel, napi tételenként 200 forint, összegében 36.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság a 2011. május 19. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 18.Fkf.831/2010/3.

számú ítéletében a városi bíróság ítéletét a bűnügyi költségről szóló rendelkezés részbeni megváltoztatása mellett helybenhagyta.

A Debreceni Városi Bíróság első fokú ítéletében a következő tényállást állapította meg:

Fk. terhelt legmagasabb iskolai végzettsége gimnáziumi érettségi, szakképzetlen. Sportoló, havi nettó jövedelme 60.000 forint. Nőtlen családi állapotú, kiskorú gyermek vagy más személy eltartásáról nem gondoskodik. Vagyontalan, tartozása nincs. Büntetlen, más büntetőeljárás nincs ellene folyamatban. Közlekedési szabálysértés elkövetése miatt kettő éven belül nem volt felelősségre vonva.

Fk. terhelt 2006. márciusában szerzett „B” kategóriára érvényes vezetői engedélyt, amellyel a balesetig 3-4.000 kilométert vezetett.

Fk. terhelt 2006. augusztus 12. napján 11 óra 55 perc körüli időpontban az édesapja, L L tulajdonát képező, de általa jogszerűen használt személygépkocsival tompított világítást használva legalább 80-90 km/óra sebességgel közlekedett a 3406-os számú úton N felől H irányába derült, nappali, jó látási viszonyok mellett a száraz aszfaltúton a gépjármű jobb első ülésén utazó barátjával, A S, a bal hátsó ülésén utazó S I E-tel, valamint a jobb hátsó ülésén utazó testvérével, L D-lel.

A N-től 10 kilométerre lévő jobbra ívelő útkanyarulatban észlelte a B H Kft. tulajdonát képező és T S P által vezetett - 117,4 méterről felismerhető - B M típusú vontatóból és a hozzá kapcsolt Sz H típusú vontatmányból álló, az aszfaltúton, a jobb oldali kerekeivel az út jobb oldali szélétől 50-80 centiméterre elhelyezkedő járműszerelvényt.

A terhelt ekkor fékezett, majd vészfékezett és a fékezéssel azonos időben végrehajtott balra kormányozott személygépjárművének jobb első részével 60-65 km/óra sebességgel nekiütközött a pótkocsi bal hátsó részének. Ezt követően a F. elvált a járműszerelvény vontatmányától és az ütközés bekövetkezése után mintegy 0,2-0,4 szekundum közötti idővel a bal első részével 30-35 km/óra közötti sebességgel nekiütközött a szemből, H irányából N felé közlekedő és a fékezés, valamint a jobbra kormányzás kezdeti fázisában lévő, mintegy 70-75 km/óra pillanatnyi sebességgel mozgó Cs I által vezetett T C típusú személygépkocsi bal első részének.

Az ütközés hatására a T az óramutató járásával ellentétes irányú elfordulást végezve a baleset utáni véghelyzetébe sodródott, miközben a F szintén az óramutató járásával ellentétes irányú elfordulást végzett és gyakorlatilag a T gépkocsival történő ütközési folyamat közben jobb hátsó részével nekicsapódott a

járműszerelvény pótkocsijának. Ezt követően a terhelt által vezetett személygépkocsi a helyszínrajzon rögzített és fényképfelvételekkel dokumentált véghelyzetébe került.

Ezen baleset következtében a sértett 8 napon túl gyógyuló súlyos, ténylegesen 3 hónap alatt gyógyuló jobb oldali felkarcsont törést, agyzúzódást, a koponya ékcsont és rostacsont törését, a homloktáji lágyrész sebzését, valamint zúzódásos sérüléseket szenvedett el. A sértettnél a sérüléseket követően légzésleállás alakult ki, őt a kiérkező mentősök élesztették újra.

Ezen túlmenően a balesetben 8 napon belül gyógyuló könnyű, hámkarcolásos sérülést szenvedett el Cs I, valamint maga a terhelt is.

Fk. terheltet a baleset vonatkozásában észlelési és/vagy cselekvési késedelem terheli.

A megyei bíróság másodfokú ítéletében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette, illetve helyesbítette:

Az elsőfokú bíróság ítéletében azt rögzítette, hogy a T S P által vezetett járműszerelvény jobb oldali kerekeivel az út jobb oldali szélétől 50-80 centiméterre helyezkedett el. A megyei bíróság ezt pontosította azzal, hogy a járműszerelvény nem állt, hanem maximum 5 km/h sebességgel mozgott. A terhelt 35-40 méterre járt a járműszerelvénytől, amikor vészfékezésre és balra kormányzásra szánta el magát. Figyelembe véve a felismerhetőség 117,4 méter távolságát, a gépjármű lassító fékezéssel ezen útszakasz alatt 89-95 km/h sebességről, vészfékezéssel 121-128 km/h sebességről megállítható. A terheltet 3,7-3,1 secundum észlelési, cselekvési késedelem terheli.

Az útkanyarulat íve miatt a szembe jövő forgalmi sáv a terhelt részéről nem volt belátható, így az előzés, kikerülés feltételei nem voltak adottak.

A megyei bíróság másodfokú ítéletében az első fokú ítéletet az ekként kiegészített tényállás alapján bírálta felül.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen dr. ifj. H T ügyvéd fk. terhelt meghatalmazott védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be.416.§ (1) bekezdésének a) és c) pontja alapján. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor, és ezért a terhelt felmentését indítványozta. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, harmadlagosan az indokolási kötelezettség elmulasztására hivatkozással ugyancsak a határozat hatályon kívül helyezését

indítványozta. A védő az első fokú ítéletnek azt a megállapítását, hogy a járműszerelvény az úttest jobb oldali szélétől 50-80 centiméterre helyezkedett el, úgy értelmezte, hogy a járműszerelvény az úttesten állt. Ehhez képest a másodfokú eljárásban meg nem engedett felülmérlegelésnek és ekként a másodfokú bíróság részéről súlyos eljárási szabálysértésnek tartotta annak rögzítését, hogy a járműszerelvény mozgásban volt. E körben a másodfokú bíróság részéről az indokolási kötelezettség teljesítésének súlyos megsértését is észrevételezte. A védő jogi álláspontja szerint amennyiben a járműszerelvény állt, annak vezetője súlyos szabályszegése váltotta ki a veszélyhelyzetet, ami a baleseti okfolyamathoz vezetett. A terhelt az észlelési távolságból a megfelelő reakcióidőt és pótidőt figyelembe véve az ütközést már nem tudta elkerülni. A KRESZ 3.§-ának c) pontjában foglaltak megszegése nem róható fel neki, ezért büntetőjogi felelősségének megállapítása az anyagi jogi szabályokat sérti.

A Legfőbb Ügyészség Fk.BF.1688/2012. számú átiratában a védő felülvizsgálati indítványát nem tartotta alaposnak. A legfőbb ügyészi álláspont utal arra, hogy a Be.416.§ (1) bekezdésének c) és d) pontja értelmében a Be.351.§ (2) bekezdésével és a 352.§-al összefüggésben a 351.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése felülvizsgálati okot nem képez. Ugyanakkor az eljáró bíróságok a tényállás megállapításainak indokait és mérlegelő tevékenységüket kellő részletességgel rögzítették. A tény- és jogkérdések elbírálása megindokolt és összhangban álló, ekként az ügyben abszolút eljárási szabálysértés nem állapítható meg. A védő által felvetett anyagi jogi kérdések elbírálásakor azok az érvek nem vehetők figyelembe, amelyek nem a kötelezően irányadó tényállás adatain alapulnak. Az ott írtak alapján viszont a KRESZ 3.§ (1) bekezdés c) pontjának megszegése a terheltnek felróható, ezért büntetőjogi felelősségének megállapítása az anyagi jogi szabályokkal összhangban áll. A kiszabott büntetés is törvényes. A Legfőbb Ügyészség ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria nyilvános ülésén fk. terhelt védője a felülvizsgálati indítványában foglaltakat változatlanul fenntartotta és álláspontját indokolta. Írásban kifejtett álláspontjukat felszólalásában a legfőbb ügyész képviselője is fenntartotta. Külön is kiemelte, hogy a felülmérlegelés tilalmának a védő által hivatkozott megsértése még abban az esetben sem lenne felülvizsgálati ok, ha tényszerűen megvalósult volna.

Fk. terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa alapján eljárva a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot a Be. 423. § (4) és (5) bekezdésében foglaltak értelmében a felülvizsgálati indítványban megjelölt okokból, továbbá a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában felsorolt, a Be. 373. § (1)

bekezdés I. b), c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott, és a felülvizsgálati eljárásban hivatalból vizsgálandó ún. abszolút eljárási szabálysértések szempontjából bírálta felül.

Ennek során a Kúria a jogerős határozat hatályon kívül helyezéséhez vezető, felülvizsgálati okot képező eljárási szabálysértést nem észlelt.

A védő felülvizsgálati indítványában eljárásjogi okként az ügyben eljárt másodfokú bíróság részéről a tényállás eljárási törvény által tilalmazott módon történt megállapítását, az elsőfokú bíróság által értékelt bizonyítékok tilalmazott felülmérlegelését egyben e körben az indokolási kötelezettség megsértését sérelmezte ahhoz kapcsolódóan, hogy az elsőfokú ítélet tényállásában a T S P által az aszfalt úton a jobb oldali kerekeivel az út jobb oldali szélétől 50-80 cm-re elhelyezkedő járműszerelvényt a másodfokú bíróság - az első fokú ítélet tényállásának kiegészítése, pontosítása keretében - nem állónak, hanem maximum 5 km/óra sebességgel mozgónak jelölte meg.

Helytálló a legfőbb ügyész képviselőjének észrevétele e körben, és a védő által sérelmezett eljárási szabálysértés felülvizsgálati okot valóban nem képez. A Kúria egyúttal rögzíti, hogy a védő által hivatkozott eljárási szabálysértés nem valósult meg, a másodfokú bíróság a vonatkozó eljárási szabályoknak megfelelően járt el.

A védő által hivatkozott másodfokú eljárásbeli „felülmérlegelési tilalom” a Be. 351. és 352. §-ában foglaltak tükrében értelmezendő és a másodfokú bíróság által felülbírált ítélet tényállásának megváltoztatásához kapcsolódik. A vonatkozó rendelkezések lényege szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az megalapozatlan. Megalapozatlanság esetén a másodfokú bíróság - meghatározott törvényi előfeltételek mellett - a tényállást kiegészítheti, helyesbítheti, illetve eltérő tényállást is megállapíthat, ha az a terhelt felmentéséhez vagy az eljárás megszüntetéséhez vezet. Ez utóbbihoz (tehát felmentéshez vagy az eljárás megszüntetéséhez) vezető esetben van lehetősége a másodfokú bíróságnak bizonyítás felvétele nélkül eltérő bizonyíték értékelésre.

A Kúria álláspontja szerint a másodfokú bíróság eljárása nem tartozik az utóbb említett körbe. A másodfokú bíróság nem állapított meg eltérő tényállást, hanem - ahogy azt maga is megjelölte - a tényállás iratok alapján történő kiegészítésének, helyesbítésének keretein belül maradt.

Az e körben kialakított jogértelmezés szerint eltérő tényállás

megállapításáról akkor beszélhetünk, ha a büntetőjogi főkérdéseket illetően meghatározó tények tekintetében oly mértékben ellentétes ténymegállapítás történik, amely az adott kérdés érdemi eldöntésére kihat, ellentétes vagy legalábbis módosult álláspont kialakításához vezet.

Jelen esetben ellentétes tényállás megállapításáról két értelemben sem beszélhetünk. Az első fokú ítélet tényállásának szóhasználata ugyanis nem álló járműszerelvényre utal, hanem a kérdést nyitva hagyva a jobb oldali kerekeivel az út jobb oldali szélétől 50-80 cm-re elhelyezkedő járműszerelvényt ír le. Az elsőfokú bíróság tehát nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy a járműszerelvény állt vagy mozgott, mivel az adott megfogalmazás mindkét lehetőséget felöleli. Bár ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság ezt nem fejt ki, de az valószínűsíthető, hogy az adott kérdésnek döntő jelentőséget a terhelt büntetőjogi felelőssége szempontjából nem tulajdonított, mivel a tényállásbeli rögzítéshez képest a terheltet csak akkor marasztalhatta el, ha az adott bűncselekményt mindkét esetben megvalósultnak látta.

A másodfokon eljáró Hajdú-Bihar Megyei Bíróság tehát nem ellentétes tényállást állapított meg, hanem az elsőfokú bíróság által nyitva hagyott lehetőségek közül az egyiket rögzítette tényként. Már itt utal azonban a Kúria arra, hogy a terhelt büntetőjogi felelőssége szempontjából az adott kérdésnek ügydöntő jelentősége nincs, mert a terhelt büntetőjogi felelőssége mind az álló, mind pedig a minimális sebességgel mozgó járműszerelvény alapulvétele mellett megállapítható.

Alaptalannak találta a Kúria az eljárási szabálysértések körében az indokolási kötelezettség elmulasztására hivatkozást is. Az eljáró bíróságok mind a tényállás megállapítása, mind az annak alapján levonandó jogkövetkeztetések, és az alkalmazandó joghátrány tekintetében is álláspontjukat a szükséges körben nyomon követhetően és érthetően kifejtették, a bizonyítékok mikénti értékelése pedig a Be. 423. §-ának (1) bekezdésében foglaltak értelmében a felülvizsgálati eljárásban nem támadható, még az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozással sem.

Alaptalan a felülvizsgálati indítvány a terhelt büntetőjogi felelősségét vitató részében is. A jogerős határozatot hozó bíróságok a büntető anyagi jog szabályaival összhangban, a KRESZ vonatkozó rendelkezéseit helyesen értelmezve és álláspontjukat kellően megindokolva hozták meg határozatukat. Ehhez képest alaptalan a védőnek az a hivatkozása, hogy a terhelt a járműszerelvény észlelésekor a balesetet már nem tudta elkerülni. A KRESZ 3. § (1) bekezdésének c) pontja értelmében aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles úgy közlekedni, hogy a személyi és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat a közlekedésükben

indokolatlanul ne akadályozzon és ne zavarjon. Az e rendelkezés alapján elvárt figyelem és óvatosság, a bizalmi elv érvényesülése a közlekedés minden résztvevőjétől megköveteli a mások által előidézett veszélyhelyzet lehetőségeihez mért elhárítását, csökkentését. A sebesség megválasztásakor ügyelni kell arra, hogy a más által előidézett veszélyhelyzet lassító fékezéssel elhárítható legyen. E körben a nem tevés vagy késedelmes cselekvés a KRESZ idézett szabályának a megsértését eredményezi.

A jelen ügyben a terhelt ideálisnak mondható időjárási és útviszonyok között közlekedett. Derült időben, nappal, jó látási viszonyok között, száraz aszfalton haladt gépkocsijával. Az adott útszakasz a járműszerelvényig teljes mértékben belátható volt, miként az is, hogy az útkanyarulat miatt a járműszerelvény kikerülésének, megelőzésének előfeltételei kellően nem megítélhetők. A terhelt ebben a közlekedési szituációban neki felróható hanyagsága - és esetlegesen életkorából, nem régen szerzett vezetői engedélyéből következtethető tapasztalansága - folytán nem megfelelő időpontban, hanem késedelmesen határozta el járműve lassítását, amikor a járműszerelvényt már oly mértékben megközelítette, hogy - mivel a szemközti sávban is jármű közlekedett - a járműszerelvénynek ütközést, illetve annak következményeit nem tudta elkerülni.

A KRESZ 3. § (1) bekezdésének c) pontjában foglaltak megsértése - a sebesség nem megfelelő megválasztása és a késedelmes fékezése miatt - a terheltnek a járműszerelvény álló, illetve lassan haladó helyzete mellett is felróható. Ezért is utalt a Kúria a fentebb már arra, hogy e kérdés a terhelt büntetőjogi felelősségét nem érinti. Itt kell rögzíteni azt is, hogy a terhelt büntetőjogi felelőssége szempontjából nincs döntő jelentősége a járműszerelvény vezetője esetleges közlekedési szabályszegésének sem. Az legfeljebb közreható okként és ekként csak a joghátrány alkalmazásánál lehetne figyelembe vehető szempont.

A kifejtettek alapján a Kúria az fk. terhelt érdekében benyújtott felülvizsgálati indítványt a törvényben nem kizárt részében alaptalannak találta, ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten

előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2013. február hó 28.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k.
előadó bíró, Dr. Surdy Miklós s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző
NYM